

Tunnusluvut ja suunnittelu rahoittajan näkökulmasta

Pekka Hyrkäs ja
Toni Selkäinaho
OP Pohjois-Savo

Kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden välinen yhteys

- › Jotta yritystoiminta on taloudellisesti terveellä pohjalla, pitää yrityksen kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden olla kunnossa
- › Jos jollakin alueella tilapäisiä ongelmia, pitää ongelmat ratkaista melko pian, jotta huono tilanne ei aiheuta ongelmia myös muilla osa-alueilla
- › Heikko kannattavuus heikentää vähitellen myös maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta
- › Heikko maksuvalmius lisää rahoituskustannuksia, heikentää kannattavuutta ja rahoitusongelmien takia koko yritystoiminta saatetaan joutua lopettamaan
- › Alhainen vakavaraisuus heikentää riskinsietokykyä, rahoituksen saantimahdollisuuksia sekä nostaa rahoituskuluja heikentäen kannattavuutta

Maatalousrahoittaminen Osuuspankeissa

› Maksukyky

- › Maatalouden tulot maataloustuotannosta -> käyttökate ja rahoitustulos
- › Metsätalouden tulot -> metsätalouden kate, nettotulo ja tulevat hakkuumahdollisuudet
- › Muut ansio- ja pääomatulot
- › Kassan tilanne -> kassavarojen kehitys sekä kassabudjettiennusteet
- › Yrityksen muiden vastuiden selvittäminen -> myös osamaksurahoitukset
- › Yrittäjän- ja talousasiantuntijan näkemykset ja laskelmat tunnuslukujen kehityksestä

› Asiakkaalle muodostuu luottoluokka pääasiassa tunnuslukujen ja maksukäyttäytymisen pohjalta

- › Toistuvilla lyhennysvapailta ja heikolla maksukäyttäytymisellä (rästit, tilinylitykset) on iso merkitys rahoituskelpoisuuteen ja niitä seurataan entistä tarkemmin

Tunnuslukuja

Tunnusluku	Selitys	Raja-arvoja
Velat / käyttökate	Kuinka monta vuotta maatalouden velkojen takaisinmaksuun menee, jos maatalouden käyttökate käytetään yksinomaan lyhennyksiin? (1)	Hyvä = alle 5 Tyydyttävä = 5 – 10 Heikko = yli 10
Velat / rahoitustulos	Kuinka monta vuotta maatalouden velkojen takaisinmaksuun menee, jos maatalouden rahoitustulos käytetään yksinomaan lyhennyksiin? (1)	Hyvä = alle 7 Tyydyttävä = 7 – 12 Heikko = yli 12
Velat / liikevaihto	Kuvaa maatalilan velkaantuneisuutta. (2)	Hyvä = alle 100 % Tyydyttävä = 100 – 150 % Heikko = 150 – 200 % Erittäin heikko = yli 200 %

- 1) Ei huomioi esim. merkittäviä kassavaroja tai maatalouden ulkopuolisia tuloja. Suuri investointi heikentää tunnuslukua.
2) Ei sisällä yksityistalouden velkaa, joka vaikuttaa maatalouden velankantokykyyn. Toiminnan kannattavuus määrittää kestävää tasoa.

Aputunnuslukuja, esimerkkejä

Tunnusluku	Selitys	Suuntaa antavia arvoja
Viljelyssä oleva pelto / eläinmäärä	Kuvaa maatilan käytettävissä olevan pellon määrän riittävyyttä maitotiloilla.	Riittävä = yli 0,8 ha / lypsylehmä Niukka = alle 0,8 ha / lypsylehmä
Oma pelto / eläinmäärä	Kuvaa maatilan pelto omavaraisuutta maitotiloilla.	Riittävä = yli 0,65 ha / lypsylehmä Niukka = alle 0,65 ha / lypsylehmä
Velat / eläinpaikka	Kuvaa maatilan velkaantuneisuutta eläinpaikkoihin nähden maitotiloilla.	Hyvä = alle 10 000 € / lypsylehmä Heikko = yli 10 000 € / lypsylehmä
Velat / oma pelto	Kuvaa maatilan velkaantuneisuutta tuotannon laajuuteen nähden eläin- tai kasvinviljelytiloilla. Pohjois-Savo alueena	Hyvä = alle 10 000 € / ha Heikko = yli 10 000 € / ha
Nettovarallisuus	Kuvaa maatalouden varallisuutta suhteessa velkoihin ja velvoitteisiin.	Hyvä = positiivinen Heikko = negatiivinen
Menojäännös - velat	Kuvaa talouden suunnittelua verotusnäkökulmasta. ⁽¹⁾	Hyvä = positiivinen Heikko = negatiivinen

1) Kun negatiivinen, poistoja on tehty lyhennyksiä nopeammalla tahdilla. Ennakoi verojen määrän suhteellista kasvua tulevaisuudessa.

Maksuvalmius

- › Pankin on vaikea seurata maksuvalmiutta tunnuslukuina
 - › Pidemmällä aikavälillä se alkaa näkymään muuta kautta
- › Yrittäjän tulee huolehtia riittävästä maksuvalmiudesta
 - › Kuukausibudjetointi, jotta menojen ja tulojen eriaikaisuuteen osataan varautua
 - › Riittävä kassa yllättäviin menoihin

Investoinnin vaikutuksen arviointi maksukykyyn

- › Peilataan toteutuneeseen maksukykyyn
 - › Investoinnille tulee olla hyvät lähtökohdat
 - › Heikko kannattavuus ja maksuvalmius ei kohene investoimalla
- › Suunnitelmien arviointi
 - › Onko investoinnin arvioitu vaikutus tuotantoon, talouteen ja tekemiseen realistinen
 - › Onko realistista odottaa esim. tuotannon lisääntyvän tai tehostuvan
 - › Onko yrittäjällä riittävä talousymmärrys tai osaaminen tuotannon muuttuessa tai laajentuessa
- › Tunnuslukujen palautuminen riittävälle tasolle
 - › Tunnuslukujen tulisi kohtuullisessa ajassa investoinnin jälkeen palata kohtuulliselle tasolle
 - › Liian mittava investointi yrityksen kantokykyyn nähden voi heikentää tunnuslukuja pitkäksi aikaa, jolloin investointia ei ole todennäköisesti kannattavaa toteuttaa

Maatalouden investointien erityispiirteitä ja huomioita

- › Maatalouden rahoituksessa laina-ajat ovat keskimäärin pidemmät verrattuna muihin yrityksiin
 - › Investointien takaisinmaksuajat ovat pidempiä
 - › Maatalouden sitoo pääomia muita toimialoja enemmän
- › Maatalouden rahoituksessa omarahoitusosuus on usein pieni tai sitä ei ole
 - › Yritysrahoituksessa on usein omarahoitusosuuden vaade
- › Usein voimakkaan rahoitustarpeen takia rahoituskulut pienentävät investoinnista saatua hyötyä investoinnin jälkeisinä vuosina
 - › Todellinen hyöty investoinneista näkyy pidemmällä aikavälillä

Case 1: Vuokrapellon osto 20 ha

- › Säästö 5 t€ / vuosi
 - › Vuokra ollut 250 € / ha
- › Lainan lyhennys 10 t€ / vuosi
 - › Laina 100 000 € / 10 vuotta

	Ennen	Jälkeen
Liikevaihto	600	600
Käyttökate	250	$250 + 5 = 255$
Lyhennykset	120	$120 + 10 = 130$
Vaikutus maksukykyyn		-5 - korot

Case 2: Uuden pellon osto 20 ha (kasvitila)

- › Liikevaihto kasvaa 35 t€ / v.
 - › Tuet + myyntitulot
- › Käyttökate kasvaa 20 t€ / v.
- › Lainan lyhennys 10 t€ / v.
 - › Laina 100 000 € / 10 vuotta
- › Pohdittavaa:
 - › Investointitarpeet koneisiin ja kalustoon ym.

	Ennen	Jälkeen
Liikevaihto	600	$600 + 35 = 635$
Käyttökate	250	$250 + 20 = 270$
Lyhennykset	120	$120 + 10 = 130$
Vaikutus maksukykyyn		+10 - korot

Case 3: Eläinmäärän lisääminen 20 lypsylehmää

> Liikevaihto

- > 1. vuosi + 25 t€
- > 2. vuosi + 95 t€

> Käyttökate

- > 1. vuosi - 5 t€ / v.
- > 2. vuosi + 20 t€ / v.

> Lainan lyhennys 10 t€ / v.

- > Laina 100 000 € / 10 vuotta

> Pohdittavaa:

- > Muut investointitarpeet esim. pelto, koneet ja kalusto ym.

	Ennen	1.vuosi	2.vuosi
Liikevaihto	600	$600 + 25 = 625$	$600 + 95 = 695$
Käyttökate	180	$180 - 5 = 175$	$180 + 20 = 200$
Lyhennykset	120	$120 + 10 = 130$	$120 + 10 = 130$
Vaikutus maksukykyyn		-15 - korot	+10 - korot

Kiitos